

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2014

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი საშუაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა – 80.

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჯრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჯრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშავეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჯრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანით ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავინწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზიც.**

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი ვარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება (40 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

„ვეფხისტყაოსანში“ აღწერილია თინათინის გამეფების შემდეგ გამართული ნადიმი:

- I. დღე ერთ გარდახდა, პურობა, სმა-ჭამა იყო, ხილობა, ნადიმად მსხდომთა ლაშქართა მუნ დიდი შემოყრილობა. მეფემან თავი დაჰკიდა, შეექმნა დაღრეჯილობა. „ნეტარ, რა უმძიმს, რა სჭირსო?“ – შექმნეს ამისი ცილობა...
- II. თქვეს, თუ: „მეფე ცუდსა რასმე გონებასა ჩავარდნილა, თვარა აქა სამძიმარი მათი ყოლა არა ქმნილა“. ავთანდილ თქვა: „სოგრატ, ვჰკითხოთ, გვითხრას, რადმცა შეგვეცილა? ვჰკადროთ რამე საღაღობო, რასათვისმცა გაგვიწბილა?“
- III. აღგეს სოგრატ და ავთანდილ ტანითა მით კენართა, თვითო აივსეს ჭიქები, მივლენ ქცევითა წყნართა, წინა მიუსხდეს მუხლ-მოყრით, პირითა მოცინართა, ვაზირი ლაღობს ენითა, წყლიანად მოუბნართა:
- IV. „დაგიღრეჯია, მეფეო, აღარ გიცინის პირიო. მართალ ხარ: წახდა საჭურჭლე თქვენი მძიმე და ძვირიო, ყველასა გასცემს ასული თქვენი საბოძვარ-ხშირიო; ყოლამცა მეფედ ნუ დასვი, თავსა რად უგდე ჭირიო?“
- V. რა მეფემან მოისმინა, გაცინებით შემოჰხედნა, გაუკვირდა, „ვით მკადრაო, ან სიტყვანი ვით გაბედნა“. „კარგა ჰქმენო“, დაუმაძღა, ბრძანებანი უიმედნა, „ჩემი ზრახვა სიძუნწისა, ტყუის, ვინცა დაიყბედნა“.
- VI. „ეგე არ მიმძიმს, ვაზირო, ესეა, რომე მწყენია: სიბერე მახლავს, დავლიენ სიყმაწვილისა დღენია, კაცი არ არის, სითგანცა საბრძანებელი ჩვენია, რომე მას ჩემგან ესწავლნენ სამამაცონი ზნენია.
- VII. ერთაი მივის ასული, ნაზარდი სათუთობითა: დმერთმან არ მომცა ყმა-შვილი, – ვარ საწუთროსა თმობითა, – ანუშცა მგვანდა მშვილდოსნად, ანუ კვლა ბურთაობითა; ცოტასა შემწვეს ავთანდილ ჩემგანვე ნაზარდობითა“.
- VIII. ყმა მეფისა ბრძანებასა ლალი წყნარად მოისმენდა, თავ-მოდრეკით გაიღიმნა, გაცინება დაუშვენდა, თეთრთა კბილთათ გამომკრთალსა შუქსა ველთა მოაფენდა. მეფე ჰკითხავს: „რას იცინი, ანუ ჩემგან რად შეგრცხვენდა?“
- IX. კვლა უბრძანა: „თავსა ჩემსა, რას იცინი, რად დამგემო?“ ყმამან ჰკადრა: „მოგახსენებ და ფარმანი მიბოძეო, რაცა გკადრო, არ გეწყინოს, არ გაჰრისხდე, არ გასწყრეო, არ გამხადო კადნიერად, არ ამიკლო ამას ზეო“.
- X. უბრძანა: „რადმცა ვიწყინე თქმა შენგან საწყინარისა!“ ფიცა მზე თინათინისა, მის მზისა მოწუნარისა. ავთანდილ იტყვის: „დავიწყო კადრება საუბნარისა: ნუ მოჰკვეს მშვილდოსნობასა, თქმა სჯობს სიტყვისა წყნარისა.
- XI. მიწაცა თქვენი ავთანდილ თქვენს წინა მშვილდოსანია; ნადლევი დავდვათ, მოვასხნეთ მოწმად თქვენნივე ყმანია; მოასპარეზედ ვინ მგავსო? – ცუდნილა უკუთქმანია. გარდამწყვედელი მისიცა ბურთი და მოედანია“.
- XII. მეფე ლალი და წყლიანი გამხიარულდა მეტად-რე, სიცილით უთხრა ავთანდილს: „შვილად გზრდი, მით შე-ვე-მკადრე; იცი, არ გიწყენ, გაზრდილო, მით შემომისე ზედად-რე. თუ არ გაწბილდე, მაჯობო, ბედი გეყოფის ბედად-რე“.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყოთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

(1) 3. რა აზრს გამოხატავს პირველი სტრიქონი?

- ა) თინათინის გამეფების მეორე დღეს სამეფო ლაშქრის შეკრება ბრძანეს.
- ბ) თინათინის გამეფების მეორე დღეს სასახლეში საბოძგარი გასცეს.
- გ) თინათინის გამეფების მეორე დღეს გადაწყდა ნადირობაში შეჯიბრება გამართულიყო.
- დ) თინათინის გამეფების მეორე დღეს სასახლეში ნადიმი გაიმართა.

(1) 4. რის გამო იკითხეს შეკრებილმა დიდებულებმა – „ნეტარ რა უმძიმს, რა სჭირსო“?

- ა) სამეფოს დაუცველობის გამო.
- ბ) საუნჯის გაცემის გამო.
- გ) ქალის გამეფების გამო.
- დ) მეფის დაღონების გამო.

(1) 5. რა შესთავაზა ავთანდილმა სოგრატს?

- ა) გავეხუმროთ, ტახტის დათმობა რომ შევუმსუბუქოთო.
- ბ) გავეხუმროთ, რადგან საჭურჭლის გაცემა აღარდებსო.
- გ) გავეხუმროთ, ჭმუნვის მიზეზი რომ გაგვიმხილოსო.
- დ) გავეხუმროთ, რათა სხვებთან ერთად მოიღხინოსო.

(1) 6. რა მოიმოქმედეს ავთანდილმა და სოგრატმა, სანამ მეფეს გაესაუბრებოდნენ?

- ა) სავსე ჭიქებით მეფისაკენ გაემართნენ და თინათინის სადღეგრძელო შესვეს.
- ბ) სავსე ჭიქებით მეფისაკენ გაემართნენ და მისი სადღეგრძელო შესვეს.
- გ) სავსე ჭიქებით მეფისაკენ გაემართნენ და მის წინაშე დაიხოქეს.
- დ) სავსე ჭიქებით მეფისაკენ გაემართნენ და ასულის გამეფება მიულოცეს.

(1) 7. რა სახუმარო თემით დაიწყო საუბარი ვაზირმა?

- ა) შენმა ასულმა ვერ გამოიჩინა სიბრძნე და მთელი სამეფო გააღარიბაო.
- ბ) შენმა ასულმა მთელი საგანძური გასცა და ამით სამეფო დაამწუხრაო.
- გ) შენმა ასულმა ვერ გამოიჩინა გულუხვობა და ჯობდა, არ გაგემეფებინაო.
- დ) შენმა ასულმა მთელი საგანძური გასცა და ჯობდა, არ გაგემეფებინაო.

(1) 8. როგორი რეაქცია ჰქონდა მეფეს ვაზირის ხუმრობაზე?

- ა) შეშფოთდა და გაბრაზდა.
- ბ) გაუკვირდა და ჩაფიქრდა.
- გ) გაუხარდა და გაეცინა.
- დ) გაუკვირდა და გაეცინა.

(1) 9. რომელ სტრიქონში იყენებს ავტორი მხატვრულ საშუალებას?

- ა) „ეგე არ მიმძიმს, ვაზირო, ესეა, რომე მწყენია“.
- ბ) „კაცი არ არის, სითგანცა საბრძანებელი ჩენია“.
- გ) „სიბერე მახლავს, დავლიენ სიყმაწვილისა დღენია“.
- დ) „ცოტასა შემწვეს ავთანდილ ჩემგანვე ნაზარდობითა“.

(1) 10. რა აღარდებდა როსტევანს?

- ა) რომ დაბერდა და იძულებული გახდა, ქალიშვილი გაემეფებინა.
- ბ) რომ დაბერდა და დიდი ხნის სიცოცხლე აღარ ჰქონდა დარჩენილი.
- გ) რომ დაბერდა და მისი დარი რაინდი სამეფოში აღარ რჩებოდა.
- დ) რომ დაბერდა და აღარ შეეძლო ძველებურად ენადირა.

- (1) 11. რა რეაქცია ჰქონდა ავთანდილს მეფის ნათქვამზე?
- ატირდა.
 - გაუხარდა.
 - გაოცდა.
 - ჩაიციხა.
- (1) 12. რომელ მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი სტრიქონში: „...კბილთა გამომკრთალსა შექსა ველთა მოაფენდა“?
- ჰიპერბოლას.
 - შედარებას.
 - ეპითეტს.
 - გაპიროვნებას.
- (1) 13. რატომ მოითხოვა ავთანდილმა მეფისაგან უსაფრთხოების პირობა?
- თინათინს შეიძლებოდა სწყენოდა ავთანდილის ქცევა.
 - მეფეს შეიძლებოდა სწყენოდა ავთანდილის ნათქვამი.
 - მეფისათვის წინააღმდეგობის გაწევა ღალატად ჩაეთვლებოდა.
 - ავთანდილს აკრძალული ჰქონდა მეფესთან შეპასუხება.
- (1) 14. ავთანდილის რომელ ფრაზას შეეძლო მეფის განრისხება?
- „...მოგახსენებ და ფარმანი მიბოძეო“.
 - „რაცა გკადრო, არ გეწყინოს, არ გაპრისხდე, არ გასწყერეო“.
 - „არ გამხადო კადნიერად, არ ამიკლო ამას ზეო“.
 - „ნუ მოჰკვებ მშვილდოსნობასა, თქმა სჯობს სიტყვისა წყნარისა“.
- (1) 15. რა შესთავაზა მეფეს ავთანდილმა?
- ქვეშევრდომებთან ერთად მოეღხინა.
 - მისთვის თინათინი მიეთხოვებინა.
 - საკუთარი ქალიშვილი გაემეფებინა.
 - ერთმანეთს ნადირობაში შეჯიბრებოდნენ.
- (1) 16. როგორ შეხვდა მეფე ავთანდილის შეთავაზებას?
- იუკადრისა გაზრდილის შეთავაზება.
 - უგულბეღყო გაზრდილის შეთავაზება.
 - სიხარულით დაეთანხმა გაზრდილს.
 - ჯილდოს დაჰპირდა გაზრდილს.
- (1) 17. რის შესახებ არ არის საუბარი ტექსტში?
- მეფის სადარდებლის.
 - ავთანდილის ვაჟკაცობის.
 - თინათინის გულუხვობის.
 - სამშობლოს სიყვარულის.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რვეულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გაანალიზეთ ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, როგორ ხატავს ავტორი სამეფო სასახლეში შექმნილ სიტუაციას (ყურადღება მიაქციეთ პატრონყმურ ურთიერთობას).
- იმსჯელეთ როსტევეანის მხატვრული სახის შესახებ.
- განსაზღვრეთ, რა მხატვრულ საშუალებებს იყენებს ავტორი და რა ფუნქცია ეკისრება მათ ამ ტექსტში.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ნოდარ დუმბაძის რომანში „მზიანი ღამე“ მოთხრობილია, როგორ ნახა თემურმა კიბეზე წაქცეული, მომაკვდავი მეზობელი აბიბო, რომელსაც ცოტა ხნით ადრე ენდო და პატიმრობიდან გამოქცეული მეგობრის ამბავი გაუმხილა, აბიბომ კი თემურის მეგობარი დააჭერინა.

აბიბო იწვა ჩემს წინ და კვდებოდა. კვდებოდა კაცი, რომლის სიკვდილს ვნატრობდი, კაცი, რომელმაც სულში ჩამაფურთხა, მიწასთან გამასწორა, გამწირა და ამ კაცის სული ახლა ჩემს ხელში იყო. ახლა მე ამას მოვკლავ, თუმცა რა, თავისითაც კვდება, დაეჯდები, ვუყურებ, ვიდრე არ მოკვდება, იქნებ წყალი უნდა, მე წყარო ვარ ახლა მისთვის, თუ ვარ, იცოდეს, რომ დამშრალი წყარო ვარ... იქნებ ხმა უნდა გაიგონოს კაცის და ჩემი ხმა ღმერთის წყალობა იქნება მისთვის, – თუ ასეა, იცოდეს, რომ მუნჯი ვარ... იქნებ რამის თქმა უნდა და ყურადღებას ითხოვს, იცოდეს, რომ ყრუ ვარ... იქნებ სინათლე უნდა და მე ვარ მისთვის მზე. – მაშინ იცოდეს, რომ არა ვარ, არა... იქნებ ჰაერი უნდა, და მე ვარ მისი მაცოცხლებელი ჰაერი, – არა, არა, დახშული სარკმელი ვარ მისთვის... ეს მე ვარ, სიკვდილი, თავზე რომ ვადგივარ და მე მოვკლავ მას, რომ თავისი სიკვდილით არ მოკვდეს და ეს უნდა იცოდეს აბიბომ. მე ხელები მიკანკალებდა, პირი გამშრალი მქონდა. ათასი ურო მირტყამდა საფეთქლებში და მეძახდა – მოკალი, მოკალი, მოკალი, ეს შენ ხარ მისი სიკვდილი და ეს უნდა იცოდეს მან.

– აბიბო! – ვთქვი მე ისეთი გამოცვლილი ხმით, თვითონვე შემეშინდა.

აბიბომ თვალები გაახილა და უაზროდ შემხედა.

– ეს მე ვარ, აბიბო! – ვუთხარი მე.

– მიშველე! – მთხოვა მან და თვალები დახუჭა.

– აი, ახლა ავდგები, ავდგები და... – დამბლა თუ არ დამეცემოდა, არ მეგონა. მაგრამ ავდექი, ტელეფონთან მივედი, 03 აკკრიფე და სასწრაფო დახმარება გამოვიძახე.

– წყალი! – თქვა აბიბომ და გამშრალი ტუჩები გაიღოკა. სამზარეულოში გავედი, ჭიქა წყლით ავავესე და ტუჩებთან მივუტანე. ცოტა მოსვა, ხველება აუვარდა.

– ჰაერი, ჰაერი! – თქვა მან. სული რომ მოითქვა, ყველა ფანჯარა გავადე, ოთახში გრილი ჰაერი შემოვარდა, და მხოლოდ ახლა ვიგრძენი, რომ ოთახი ნაფტალინისა და მტვრის სუნით იყო გაჟღენთილი.

– მიშველე! – თქვა მან ისევ და აბორგდა.

– ნუ გეშინია, გიშველი, ახლა ექიმი მოვა! – ვუთხარი მე და ტახტზე ჩამოვჯექი.

– მიშველე! – გაიმეორა მან.

კარზე დარეკეს. გავადე. ოთახში ერთი ძალიან მსუქანი ქალი და გამხდარი კაცი შემოვიდნენ...

– დროზე მოგისწრიათ, ნუ გეშინიათ, გადარჩება; ასეთებს ვარჩენთ?! – თქვა კაცმა და ექთანს გადახედა.

– თქვენი ჭირიმი, ექიმი! – ვთხოვე მე...

კარი დავხურე და ისევ აბიბოს სასთუმალს მივუჯექი. ალბათ, წამალმა იმოქმედა და ერთი საათის შემდეგ აბიბომ ცოტა მოიხედა. მან თავი მოაბრუნა ჩემკენ და დიდხანს, ძალიან დიდხანს მიყურა.

– რომელი ხარ? – მკითხა ბოლოს გაუბედავად.

– თემური ვარ!

– რა მოხდა, რა მჭირს?

– არაფერი, დაიძინე, ცოტა ცუდად იყავი, ახლა კარგად ხარ! – აბიბომ თვალები დახუჭა, მაგრამ არ დაუძინია, ეტყობა, რაღაცას იგონებდა და ვერც იგონებდა.

– თემური, შენ ხარ? – მკითხა ბოლოს.

– მე ვარ, ძია აბიბო, მე! – ვუთხარი და ტილო გამოვუცვალე.

– არ მოკვდები?

– არა, ექიმმა თქვა, არ მოკვდებო.

– არ დამტოვო, ბიჭო!

– არა, ნუ გეშინია, დაიძინე. – აბიბომ თვალეში შემხედა, მერე, ალბათ, მეძლო, თვალები დახუჭა და გვერდზე გადაბრუნდა...

დილის ექვს საათამდე აბიბოს სასთუმალს ვეჯექი და ტილოებს ვუცვლიდი... თავიდან სიძულვილით ყელამდე სავსე. ჩემდა გასაოცრად, თანდათან დავიცალე, გული დამიწყნარდა, საფეთქლები აღარ მეწვოდა, ვეჯექი სასთუმალს და ვუცქერდი სიკვდილისაგან შეშინებულ და მუშტისხელად ქცეულ, მოტეხილ აბიბოს, მერე მთლიანად დავიცალე სიძულვილისაგან და ვიჯექი სრულიად ცარიელი, არაფერი გრძნობა არ მქონდა ამ კაცის მიმართ. ჩემს წინ იწვა არაფერი, ქვა, ხე, თუ კუნძი, არ ვიცოდი, უბრალოდ იწვა რაღაც, რასაც ვერ ვგრძნობდი, მხოლოდ ვხედავდი. მერე მოხდა საოცარი რამ... მე შემეცოდა ის, ჯერ როგორც უბრალოდ ავადმყოფი, მერე, როგორც მეზობელი, მერე, როგორც ახლო მეზობელი, ყურის მეზობელი, და ბოლოს, შემეშინდა კიდევაც, როდესაც შევატყვე, რომ ტირილი მომინდა. ხელი შუბლზე გადავუსვი და სასთუმალი გავესწორე. მერე მე ავივსე ყელამდე სიბრაღულით ამ კაცის მიმართ, იმხელა სიბრაღულით, რომ მისი ცქერა აღარ შემეძლო და ფეხზე ავდექი. თითქოს იგრძნო, აბიბო აწრიალდა.

– თემური, თემური.

– აქ ვარ.

– არ დამტოვო, ბიჭო, მომკალი, და ნუ დამტოვებ. – იგი ჩემკენ გადმოტრიალდა.

– არ დატოვებ, ძია აბიბო, ნუ გეშინია.

– მაპატიე, ბიჭო, თუ შეგიძლია!.. – მე ტილო დავადე თავზე, აბიბომ ჩემი ხელი დაიჭირა და კოცნა დაუწყო.

– რას შევბი, ძია აბიბო! – ვუთხარი მე და ხელი წავართვი.

– მაპატიე, ბიჭო, მაპატიე! – მე ხმას არ ვიღებდი.

– მაშინ მომკალი, რატომ არ მკლავ, ბიჭო?

– მე მკვლელი არა ვარ, ძია აბიბო! – აბიბო მიყურებდა თავისი გამჭვირვალე ლურჯი თვალებით, რომლებშიც დღეს პირველად დავინახე, და ეს რაღაც ცრემლი იყო – აბიბო ტიროდა.

დილით ექიმი მოვიდა, აბიბოს კვლავ ჩაეძინა და მე სახლში ავედი. ტანში რაღაც საოცარ სისუსტეს თუ სიმსუბუქეს ვგრძნობდი. რაღაც დიდი, მძიმე, აუტანლად მძიმე დაგტოვე წუხელ აბიბოს ოთახში, თუ დამრჩა, იქნებ დავკარგე კიდევაც და მის ნაცვლად რაღაც საოცრად სუფთამ, გამჭვირვალემ, მსუბუქმა და თბილმა ამივსო სხეული, ეს უჩვეულო რაღაც ახლა ბანგივით მათრობდა.

ა) წაკითხულის გააზრება

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X**.

- (1) **3. თემურის რა გრძნობას გამოხატავს სიტყვები:** „კვდებოდა კაცი, რომლის სიკვდილს ვნატრობდი“?
- ა) თანაგრძნობას.
 - ბ) მონანიებას.
 - გ) სინანულს.
 - დ) შურისძიებას.
- (1) **4. რომელ წინადადებაში იყენებს ავტორი მეტაფორას?**
- ა) „ახლა მე ამას მოვკლავ“.
 - ბ) „თუმცა რა, თავისითაც კვდება“.
 - გ) „იქნებ წყალი უნდა“.
 - დ) „წყარო ვარ ახლა მისთვის“.
- (1) **5. რას გულისხმობს თემური სიტყვებში:** „იქნებ ჰაერი უნდა, და მე ვარ მისი მაცოცხლებელი ჰაერი, – არა, არა, დახშული სარკმელი ვარ მისთვის“?
- ა) იგი არავის არ დაინდობს.
 - ბ) იგი არ გაწირავს აბიბოს.
 - გ) იგი არ დაინდობს აბიბოს.
 - დ) იგი ყველა მოღალატეს გაანადგურებს.
- (1) **6. რომელ სიტყვებში ჩანს, რომ თემური ნერვიულობს?**
- ა) „ეს მე ვარ, სიკვდილი, თავზე რომ ვადგივარ“.
 - ბ) „მოვკლავ მას, რომ თავისი სიკვდილით არ მოკვდეს“.
 - გ) „მე ხელები მიკანკალებდა, პირი გამშრალი მქონდა“.
 - დ) „შენ ხარ მისი სიკვდილი და ეს უნდა იცოდეს მან“.
- (1) **7. რომელი სიტყვები მიუთითებს იმაზე, რომ აბიბოს მიმართ თემურის დამოკიდებულება იცვლება?**
- ა) „აბიბომ თვალები გაახილა და უაზროდ შემხედა“.
 - ბ) „ეს მე ვარ, აბიბო! – ვუთხარი მე“.
 - გ) „მიშველე! – მთხოვა მან და თვალები დახუჭა“.
 - დ) „03 აგკრიფე და სასწრაფო დახმარება გამოვიძახე“.
- (1) **8. რაზე მეტყველებს ის, რომ აბიბო ხშირად იმეორებს სიტყვას – „მიშველე“?**
- ა) აბიბო არაფერს ნანობს.
 - ბ) აბიბო ნანობს დანაშაულს.
 - გ) აბიბოს მთავრობის ეშინია.
 - დ) აბიბოს სიკვდილის ეშინია.
- (1) **9. რა ფუნქცია ეკისრება სიტყვებს:** „დროზე მოგისწრიათ, ნუ გეშინიათ...“?
- ა) გაიცნობიეროს მკითხველმა, რომ თემურისათვის აბიბოს ბედს სრულებით არ ჰქონდა მნიშვნელობა.
 - ბ) გაიცნობიეროს მკითხველმა, რომ სასწრაფოს დროული გამოძახება სულაც არ იყო აუცილებელი.
 - გ) გაიცნობიეროს მკითხველმა, რომ სასწრაფოს დროული გამოძახებით თემურმა აბიბო სიკვდილს გადაარჩინა.

დ) გაიცნობიეროს მკითხველმა, რომ სასწრაფოს დაგვიანებით გამოძახებით თემურმა აბიბო სასიკვდილოდ გაიმეტა.

(1) 10. რატომ ეჯდა საწოლთან მთელი ღამის განმავლობაში თემური აბიბოს?

- ა) აბიბოს არსად რომ არ დაერეკა.
- ბ) აბიბო საუბრით რომ გაერთო.
- გ) სიკვდილისაგან რომ ეხსნა აბიბო.
- დ) სხვას რომ არ გადაერჩინა აბიბო.

(1) 11. რომელ მონაკვეთში ჩანს, რომ აბიბო აცნობიერებს თემურის კეთილშობილებას?

- ა) „ეტყობა, რაღაცას იგონებდა და ვერც იგონებდა“.
- ბ) „დიდხანს, ძალიან დიდხანს მიყურა“.
- გ) „ფეხზე ავდექი. თითქოს იგრძნო, აბიბო აწრიალდა“.
- დ) „ჩემი ხელი დაიჭირა და კოცნა დაუწყო“.

(1) 12. რომელ ფრაზაში იყენებს ავტორი მხატვრულ საშუალებას?

- ა) „ჩემს წინ იწვა არაფერი, ქვა, ხე, თუ კუნძი“.
- ბ) „მერე მოხდა საოცარი რამ... მე შემეცოდა ის“.
- გ) „ხელი შუბლზე გადავუსვი და სასთუმალი გავუსწორე“.
- დ) „მისი ცქერა აღარ შემეძლო და ფეხზე ავდექი“.

(1) 13. რატომ უთხრა აბიბომ თემურს: „მაშინ მომკალი, რატომ არ მკლავ, ბიჭო“?

- ა) აბიბომ გააცნობიერა, რომ არავის წინაშე არავითარი დანაშაული არ ჰქონდა ჩადენილი.
- ბ) აბიბომ გააცნობიერა, რომ თემურის წინაშე საშინელი დანაშაული ჰქონდა ჩადენილი.
- გ) აბიბომ გააცნობიერა, რომ მთავრობის წინაშე საშინელი დანაშაული ჰქონდა ჩადენილი.
- დ) აბიბომ გააცნობიერა, რომ საკუთარი ერის წინაშე დანაშაული არ ჰქონდა ჩადენილი.

(1) 14. რომელ სიტყვებში ჩანს თემურის ქცევის ძირითადი მოტივაცია?

- ა) „ჩემდა გასაოცრად... გული დამიწყნარდა“.
- ბ) „ექიმმა თქვა, არ მოკვდებო“.
- გ) „არ დაგტოვებ, ძია აბიბო, ნუ გეშინია“.
- დ) „მე მკვლელი არა ვარ, ძია აბიბო“.

(1) 15. რატომ გრძნობდა შინ მისული თემური „საოცარ სისუსტეს თუ სიმსუბუქეს“?

- ა) შინაგანი ბრძოლის შემდეგ მან ადამიანი არ დაინდო.
- ბ) შინაგანი ბრძოლის შემდეგ მან არავის არ უღალატა.
- გ) შინაგანი ბრძოლის შემდეგ მან გამცემს არ აპატიო.
- დ) შინაგანი ბრძოლის შემდეგ მან ცოდვა არ ჩაიდინა.

(1) 16. რის შესახებ არ საუბრობს ავტორი ტექსტის ამ მონაკვეთში?

- ა) გაჭირვებულის დახმარების.
- ბ) დანაშაულის პატიების.
- გ) სამშობლოს სიყვარულის.
- დ) შურისძიების გრძნობის.

(1) 17. რა არის ამ ნაწარმოების უმთავრესი აზრი?

- ა) ადამიანი ღალატისათვის სიკვდილით უნდა დაისაჯოს.
- ბ) მეგობრისათვის თავგანწირვა ადამიანის მოვალეობაა.
- გ) სამშობლოს ღალატის პატიება არ შეიძლება.
- დ) შურისძიების გრძნობის დაძლევა ბედნიერებაა.

ბ) წერითი დავალება

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რვეულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გააანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ თემურის მხატვრული სახის შესახებ.
- ჩამოაყალიბეთ ტექსტის მთავარი სათქმელი.
- იმსჯელეთ, რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული. ***თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!***

შავი სამუშაოსათვის

A series of horizontal dashed lines spanning the width of the page, intended for writing or drawing.